Rijksoverheid

Gelijke Kansen Alliantie

1 juni 2022

Rachid Bousbaaouafi, regiocoördinator Gelijke Kansen Alliantie (GKA) - *Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap*

Inhoud

1. Gelijke Kansen Alliantie
   Aanleiding, rol, werkwijze

2. Gelijke kansen en het onderwijs
   Waar hebben we het dan over?

3. Gelijke Kansen Alliantie gemeente Noordwijk
   Samenwerking, inhoud, kennisdeling - toekomst

1. De Gelijke Kansen Alliantie

1. Gelijke Kansen Alliantie: *aanleiding*

In 2016 constateert de Inspectie van het Onderwijs (De Staat van Het Onderwijs 2014/2015) dat de kansenongelijkheid in het onderwijs toeneemt.

Leerlingen met lager opgeleide ouders halen, **ondanks gelijke cognitieve capaciteiten**, op een lager niveau een diploma dan hun leeftijdsgenoten met hoog opgeleide ouders. Dit werkt door in hele onderwijscarrière.

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap neemt –naast beleidsmaatregelen gericht op het bevorderen van gelijke kansen in het onderwijs– daarom het **initiatief** om de **Gelijke Kansen Alliantie** (GKA) te starten.

1. Gelijke Kansen Alliantie: *rol*

De GKA werkt vanuit de rol van **responsieve**, **participerende** overheid samen met **gemeenten**, **scholen** en **maatschappelijke partners** en sluit met kennis, data, onderzoek, financiële middelen en communicatie aan op bestaande of nieuwe lokale initiatieven.

Het vertrekpunt is het versterken van de verbinding binnen de **driehoek thuis–school–omgeving.**

1. Gelijke Kansen Alliantie: *werkwijze*

1. Gemeenten – agenda's & addenda
Afspraken, interventies, kennisdeling

2. Scholen – landelijke kennisdelingsagenda's
Community Urban Education, Armoede
2022: Professionalisering, Taal en Ouderbetrokkenheid

3. Experimenten
Rotterdams Goud, Stagemakelaar

Met het NP Onderwijs: opdracht verlengd/uitgebreid.

2. Gelijke Kansen en het onderwijs

2. Gelijke Kansen *en onze opgave*

Het bevorderen van kansengelijkheid is een **brede maatschappelijke opgave**, met daarin **een belangrijke rol voor het onderwijs**.

In het streven naar optimale talentontwikkeling is de verbinding tussen thuis, school en omgeving daarom onmisbaar.

Met de Gelijke Kansen Alliantie zetten we daarom in op lokaal niveau, samen met gemeenten én scholen, de verbinding tussen thuis, school en omgeving tot stand te brengen, om er uiteindelijk voor te zorgen dat ***'die ene leraar in die ene school in die ene wijk in die ene gemeente voor die ene leerling het verschil kan maken'.***

2. Gelijke Kansen en het onderwijs: *factoren*

30 factoren uit verkennend literatuuronderzoek voor de GKA, uitgevoerd door het Verwey-Jonker Instituut (2021)

Leerling

1. Intelligentie
2. Gezondheid
3. Cultureel kapitaal
4. Identiteitsontwikkeling
5. Veerkracht
6. Zelfeffectiviteit (Self-efficacy)
7. Eigenaarschap/ doelmatigheid (agency)
8. Ambitie
9. Motivatie

Familie

10. Sociale status
11. Financiële middelen
12. Ouderlijk support
13. Sibling support
14. Stabiel huishouden
15. Sociaal kapitaal

School

16. Voor- en vroeg-schoolse educatie
17. Kwalitatieve beoordeling
18. Kwalitatieve docenten
19. Inclusief onderwijs
20. Curriculum
21. Gedifferentieerd onderwijs
22. Extra-curriculaire activiteiten

Wijk

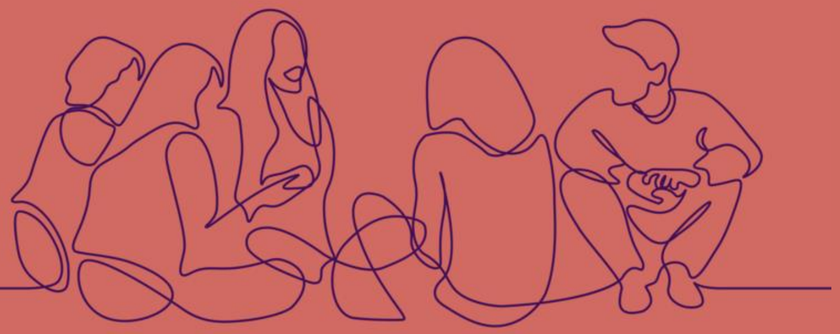
23. Sociale klasse
24. Inkomen
25. Segregatie
26. Sociale veiligheid
27. Peer support

Samenleving

28. Sociale ongelijkheid
29. Onderwijssysteem
30. Institutioneel racisme

3. GKA gemeente Noordwijk

3. Gelijke Kansen Alliantie Agenda: *gemeente Noordwijk*

Samenwerkingsagenda ondertekend door minister(s) OCW (namens GKA) en wethouder (namens gemeente).

Omvat **afspraken** over uit te voeren interventies (2), kennisdeling (3) en afstemming

Inhoud: aan gemeente + scholen, vaak in samenwerking met maatschappelijke organisaties en anderen (Petje Af, IMC of bijvoorbeeld de bibliotheek).

Gelijke Kansen voor alle kinderen en jongeren in gemeente Overbetuwe

GKA-Agenda

Gelijke Kansen Alliantie

"It takes a village to raise a child."

Alle kinderen en jongeren hebben recht op gelijke kansen in het onderwijs. Het is belangrijk dat de talenten van alle kinderen en jongeren optimaal benut worden. Dat is niet alleen van groot belang voor de toekomst van kinderen en jongeren zelf, maar ook voor de toekomst van onze samenleving. Wij werken daarom samen met scholen, onderwijsinstellingen, ouders en maatschappelijke organisaties om gelijke kansen in het onderwijs te bevorderen. Zo maken we het verschil!

Wij voeren in de periode 2021-2024 samen een GKA-agenda uit om kansengelijkheid te bevorderen en talent maximaal te ontwikkelen in gemeente Overbetuwe. Wij zetten in op:

Verbinding

Wij verbinden de leefwerelden school, thuis en omgeving, ter bevordering van een veilige en stimulerende omgeving voor alle kinderen en jongeren.

Effectiviteit

Wij maken op basis van ondersteunende data en onderzoek scherpe analyses. Deze analyses worden ingezet bij het vormgeven van effectieve interventies.

Kennisdeling

Wij werken actief samen en delen lokaal, regionaal en landelijk opgedane kennis met elkaar. Zo leren we samen het telkens beter te doen.

Wethouder | X

Gemeente | Y

DATUM PLAATS

PORTEFEUILLE

Ingrid van Engelshoven | Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

DATUM PLAATS

Arie Slob | Minister van Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media

DATUM PLAATS

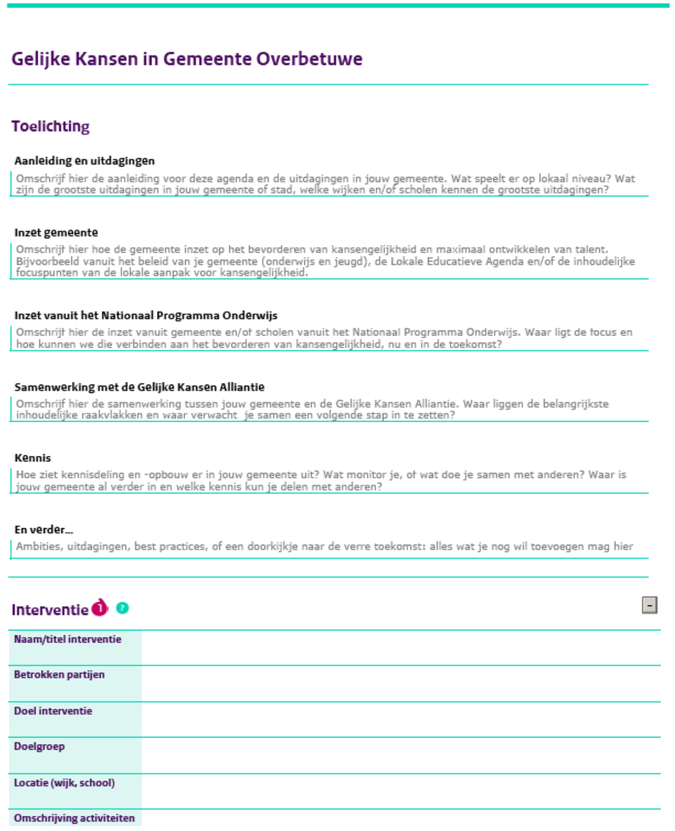
3. Gelijke Kansen Alliantie Agenda: *voorbeelden van interventies (1)*

Vertrekpunt: *versterken driehoek thuis –school –omgeving, integrale benadering*
Focus: *wijken en scholen met extra uitdagingen.*
Aansluitend *op de lokale context, uitdaging én energie (die overal verschilt.)*

Onderwijsambassadeurs (gemeente Bergen op Zoom)
De onderwijsambassadeurs worden getraind en helpen ouders met behulp van kennis over het onderwijssysteem, zodat ouderbetrokkenheid wordt vergroot. Tevens worden ouders getraind om zelfbewust voor een groep te staan, zodat zij andere ouders kunnen inspireren als 'onderwijsambassadeurs'.

Brugfunctionaris (gemeente Groningen, Zaanstad, Maastricht)
Vormt de brug tussen ouders en school, ondersteunt ouders bij de uitdagingen in andere levensdomeinen 'die de school in komen' en levert daarmee een bijdrage aan de ontwikkeling en schoolsucces van leerlingen.

IMC Basis (vele gemeenten)
Bevlogen professionals vertellen in de lessen over hun vak en delen hun enthousiasme met de leerlingen. Dit gebeurt in gastlessen gedurende drie uur per week. De nadruk tijdens de lessen ligt op het zelf doen en ervaren.

Gelijke Kansen in Gemeente Overbetuwe

Toelichting

Aanleiding en uitdagingen
Omschrijf hier de aanleiding voor deze agenda en de uitdagingen in jouw gemeente. Wat speelt er op lokaal niveau? Wat zijn de grootste uitdagingen in jouw gemeente of stad, welke wijken en/of scholen kennen de grootste uitdagingen?

Inzet gemeente
Omschrijf hier hoe de gemeente inzet op het bevorderen van kansengelijkheid en maximaal ontwikkelen van talent. Bijvoorbeeld vanuit het beleid van je gemeente (onderwijs en jeugd), de Lokale Educatieve Agenda en/of de inhoudelijke focuspunten van de lokale aanpak voor kansengelijkheid.

Inzet vanuit het Nationaal Programma Onderwijs
Omschrijf hier de inzet vanuit gemeente en/of scholen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs. Waar ligt de focus en hoe kunnen we die verbinden aan het bevorderen van kansengelijkheid, nu en in de toekomst?

Samenwerking met de Gelijke Kansen Alliantie
Omschrijf hier de samenwerking tussen jouw gemeente en de Gelijke Kansen Alliantie. Waar liggen de belangrijkste inhoudelijke raakvlakken en waar verwacht je samen een volgende stap in te zetten?

Kennis
Hoe ziet kennisdeling en -opbouw er in jouw gemeente uit? Wat monitor je, of wat doe je samen met anderen? Waar is jouw gemeente al verder in en welke kennis kun je delen met anderen?

En verder...
Ambities, uitdagingen, best practices, of een doorkijkje naar de verre toekomst: alles wat je nog wil toevoegen mag hier

Interventie 1 2

Naam/titel interventie	
Betrokken partijen	
Doel interventie	
Doelgroep	
Locatie (wijk, school)	
Omschrijving activiteiten	

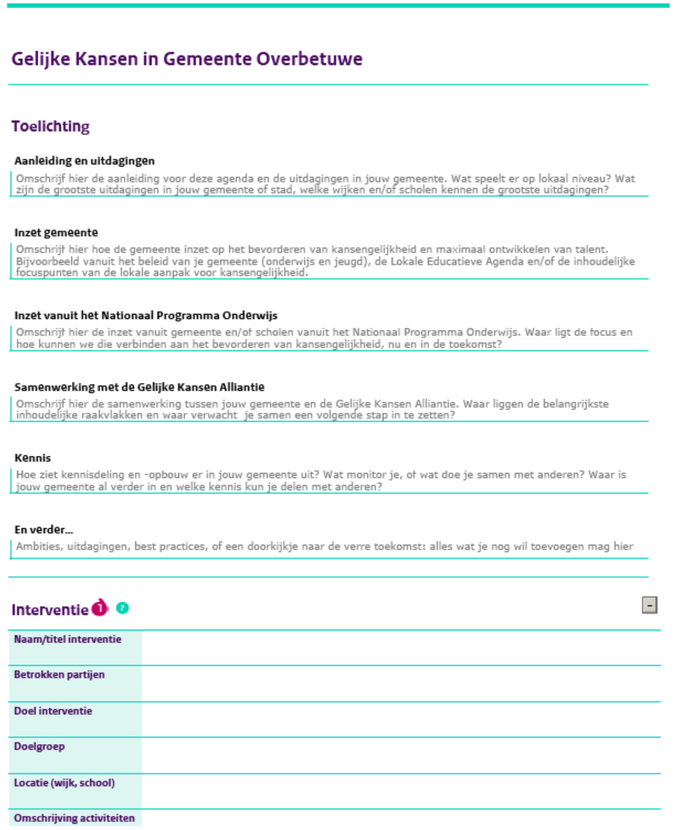
3. Gelijke Kansen Alliantie Agenda: *voorbeelden van interventies (2)*

Vertrekpunt: *versterken driehoek thuis –school –omgeving, integrale benadering*
Focus: *wijken en scholen met extra uitdagingen.*
Aansluitend *op de lokale context, uitdaging én energie (die overal verschilt.)*

Bijvoorbeeld

High Dosage Tutoring (gemeente Haarlem)
Bewezen effectie interventie met intensieve begeleiding (2-5 uur per week, 1 tutor - 2 leerlingen) om het rekenniveau en sociaal-emotionele welbevinden van leerlingen in een kwetsbare situatie te verhogen.

Kopklas (gemeente Delft)
Groep 9 in het Voortgezet Onderwijs, gericht op taalontwikkeling. Leerlingen die vanwege een taalachterstand een lager schooladvies krijgen, stromen in in de 'Kopklas' van het Grotius College, waar ze 70 procent van de tijd besteden aan taal.

Gelijke Kansen in Gemeente Overbetuwe

Toelichting

Aanleiding en uitdagingen
Omschrijf hier de aanleiding voor deze agenda en de uitdagingen in jouw gemeente. Wat speelt er op lokaal niveau? Wat zijn de grootste uitdagingen in jouw gemeente of stad, welke wijken en/of scholen kennen de grootste uitdagingen?

Inzet gemeente
Omschrijf hier hoe de gemeente inzet op het bevorderen van kansengelijkheid en maximaal ontwikkelen van talent. Bijvoorbeeld vanuit het beleid van je gemeente (onderwijs en jeugd), de Lokale Educatieve Agenda en/of de inhoudelijke focuspunten van de lokale aanpak voor kansengelijkheid.

Inzet vanuit het Nationaal Programma Onderwijs
Omschrijf hier de inzet vanuit gemeente en/of scholen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs. Waar ligt de focus en hoe kunnen we die verbinden aan het bevorderen van kansengelijkheid, nu en in de toekomst?

Samenwerking met de Gelijke Kansen Alliantie
Omschrijf hier de samenwerking tussen jouw gemeente en de Gelijke Kansen Alliantie. Waar liggen de belangrijkste inhoudelijke raakvlakken en waar verwacht je samen een volgende stap in te zetten?

Kennis
Hoe ziet kennisdeling en -opbouw er in jouw gemeente uit? Wat monitor je, of wat doe je samen met anderen? Waar is jouw gemeente al verder in en welke kennis kun je delen met anderen?

En verder...
Ambities, uitdagingen, best practices, of een doorkijkje naar de verre toekomst: alles wat je nog wil toevoegen mag hier

Interventie 1 2

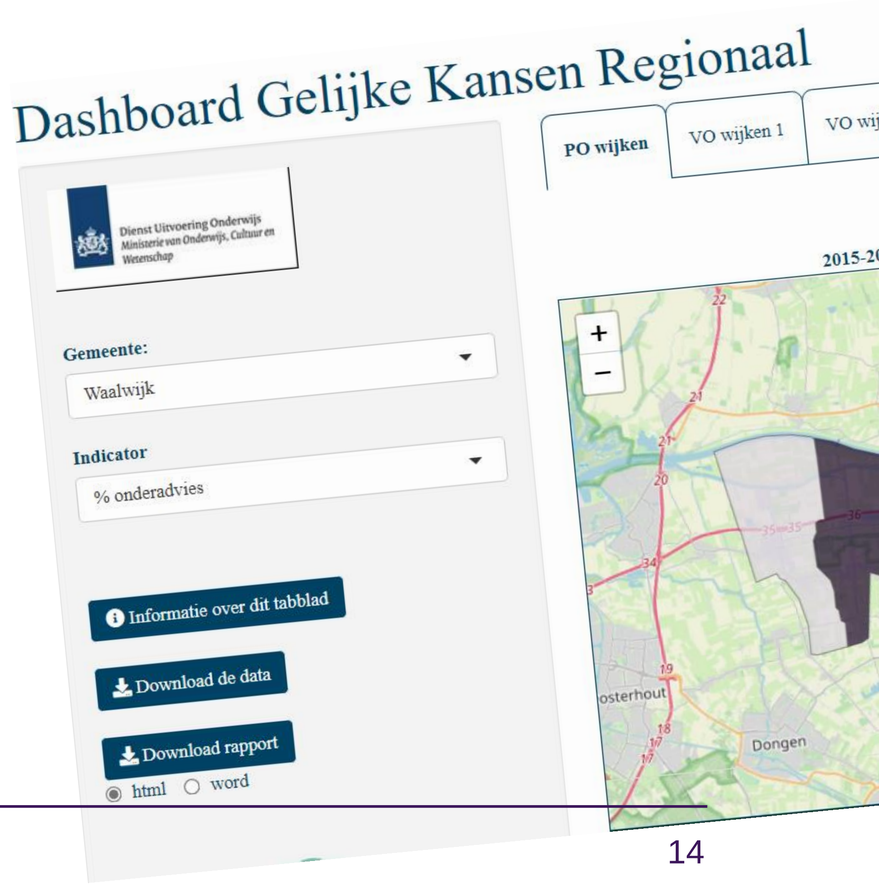
Naam/titel interventie	
Betrokken partijen	
Doel interventie	
Doelgroep	
Locatie (wijk, school)	
Omschrijving activiteiten	

3. Gelijke Kansen:
Dashboard Gelijke Kansen Regionaal

De GKA stelt met een uniek regionaal dashboard gegevens beschikbaar aan gemeenten en scholen om op basis van een aantal indicatoren gericht te kijken naar onderliggende vraagstukken op het gebied van kansengelijkheid, met data van DUO (Dienst Uitvoering Onderwijsbeleid) en het CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek).

Het dashboard biedt kwantitatief inzicht ter ondersteuning van de analyse van de lokale uitdaging. Elke gemeente en school kan aan de hand van indicatoren, zoals het percentage onderadvies, zittenblijvers en doorstroom, zelf onderzoeken welke vraagstukken interessant zijn om op te pakken. De indicatoren zijn bovendien op wijkniveau gekoppeld aan de sociaal-economische status (SES).

Cijfers alleen zeggen niet alles. Wel kunnen ze ondersteunen bij het voeren van het goede gesprek en aanknopingspunten bieden om verder op in te zoomen. *Wat zijn de verschillen, hoe verklaren we ze*? Het is daarom belangrijk om **samen op zoek te gaan naar de verhalen achter de cijfers.**

NB: het dashboard wordt uitsluitend beschikbaar gesteld aan gemeenten, schoolbesturen en scholen met als doel aanknopingspunten te bieden voor het voeren van verdiepende gesprekken.
Bij vragen hierover kun je overleggen met je GKA-regiocoördinator

3. Gelijke Kansen Alliantie: *kennisnetwerk*

Naast interventies en samenwerking, ook: toetreding tot een sterk kennisnetwerk.

Samen weten we meer en doen we het beter:

- **Gemeente:** verbinding onderling en tussen landelijk – lokaal + regionaal, op thema of uitdaging;
- **School**: deelname aan landelijke thema-agenda's (professionalisering, taal, armoede), ondersteuning vanuit stichting Leerkracht, OnderwijsAlliantie
- **Professional (binnen en buiten het onderwijs:** online & offline kennisdeling – *voor, door en met het GKA-netwerk*
  Regionale/landelijke bijeenkomsten, handreiking, talkshow, podcast, interventiebundel, magazines en veel meer…

Vervolg

Komen tot een GKA-agenda (interactieve PDF)
- Analyse van de context en uitdagingen
- Omschrijving van de interventies
- Afspraken over samenwerking.

Invulling: aan gemeente + schoolbesturen
- Vertrekpunt: *versterken driehoek thuis –school –omgeving, integrale benadering*
- Focus: *wijken en scholen met extra uitdagingen.*

Verder: kennisdeling, professionalisering, communicatie.

Kortom….

Verder praten en/of meer informatie?

Rachid Bousbaaouafi
Regiocoördinator

06 46 84 94 00
r.bousbaaouafi@minocw.nl

www.gelijke-kansen.nl

Gelijke
Kansen
Alliantie